

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2008
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	05.02.2009
Avaldamismärge:	RT I 2008, 26, 176

Avalike teenistujate, töötajate ning füüsilisest isikust ettevõtjate eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded

Vastu võetud 26.06.2008 nr 105

Määrus kehtestatakse «[Keeleseaduse](#)» § 5 lõike 5 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse kohustusliku eesti keele oskuse tase (edaspidi *keeleoskustase*) avalikele teenistujatele, töötajatele ning füüsilisest isikust ettevõtjatele, samuti vastavate keeleoskustasemete ning keelekasutusolukordade kirjeldused.

§ 2. Keeleoskuse nõue

- (1) Keeleoskuse nõude määramisel lähtutakse avaliku teenistuja liigist, ametikoha põhigrupist, ametikohtade põhigruppide atesteerimisnõuetest, kutsestandardites esitatud keeleoskustasemete ja töötaja töö iseloomust.
- (2) Tööandja tagab, et töötajad või avalikud teenistujad, kellelt ametialaste kohustuste ja tööülesannete täitmiseks vastavalt käesolevale määrusele nõutakse eesti keele oskust, valdavad eesti keelt nõutaval tasemel.

2. peatükk KEELEOSKUSTASEMETE, KEELEKASUTUSOLUKORDADE JA TÖÖÜLESANNETE ISELOOMUSTUS

§ 3. Keeleoskustasemed

- (1) Keeleoskuse kirjeldamisel ja hindamisel kasutatakse Euroopa Nõukogu koostatud Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud 6 keeleoskustaset:
 - 1) A-tase, mis jaguneb A1- ja A2-tasemeks;
 - 2) B-tase, mis jaguneb B1- ja B2-tasemeks;
 - 3) C-tase, mis jaguneb C1- ja C2-tasemeks.
- (2) Keeleoskustasemete kirjeldustes loetletud oskustele ja pädevustele lisandub töö- ja ametialase sõnavara valdamise nõue.

§ 4. Keeleoskuse A-taseme kirjeldus

- (1) A1-tasemel keelekasutaja mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et oma vajadusi rahuldada, oskab ennast ja teisi tutvustada ning pärida elukoha, tuttavate inimeste ja asjade järele ning vastata sama ringi küsimustele, suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner räägib aeglaselt ja selgelt ning on valmis aitama.
- (2) A2-tasemel keelekasutaja mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (näiteks info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Ta tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel, oskab lihtsate fraaside ja lausete abil kirjeldada oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendada oma vajadusi.

§ 5. A-tasemel keelekasutaja tööülesannete iseloomustus

Vähemalt A-tasemel keeleoskust nõutakse avalikelt teenistujatelt, töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjatelt, kelle teenistuskohustused või tööülesanded on konkreetset laadi ning täpselt piiritletud, keelekasutuskorrad on rutiinsed ja kirjalik töö piirub tüüpdokumentide koostamise või plankide täitmisega.

§ 6. Keeleoskuse B-taseme kirjeldus

(1) B1-tasemel keelekasutaja mõistab kõike olulist endale tuttavatel teemadel, nagu töö, kool, vaba aeg või muu, saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse, oskab koostada lihtsat teksti tuttavatel või enda jaoks huvipakkuvatel teemadel, oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada-selgitada oma seisukohti ja plaane.

(2) B2-tasemel keelekasutaja mõistab keerukate abstraktsel või konkreetsetel teemadel tekstide ning erialase mõttevahetuse tuuma, suudab spontaanselt ja ladusalt vestelda sama keele emakeelse kõnelejaga, oskab paljudel teemadel luua selget, üksikasjalikku teksti ning selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi.

§ 7. B-tasemel keelekasutaja tööülesannete iseloomustus

Vähemalt B-tasemel keeleoskust nõutakse avalikelt teenistujatelt, töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjalt, kelle teenistuskohustused või tööülesanded on mitmekesised, võivad olla seotud asjaajamise, allüksuse juhtimise või koostööga, samuti tööks vajalike (etteantud sisuga) dokumentide koostamisega.

§ 8. Keeleoskuse C-taseme kirjeldus

(1) C1-tasemel keelekasutaja mõistab pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust, oskab end spontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata, oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööolukordades, oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades sidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid.

(2) C2-tasemel keelekasutaja mõistab vaevata kõike kuuldu ja loetut, oskab resümeerida eri tüüpi suuliste ja kirjalike allikate teavet ning sõnastada neis esitatud põhjendusi ja arutlusi, oskab end spontaanselt, ladusalt ja täpselt väljendada, eristades ka keerukamate situatsioonide peenemaid tähendusvarjundeid.

§ 9. C-tasemel keelekasutaja tööülesannete iseloomustus

Vähemalt C-tasemel keeleoskust nõutakse avalikelt teenistujatelt, töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjalt, kelle teenistuskohustused või tööülesanded on seotud üksuse juhtimise, tegevuse kavandamise ja koordineerimisega, samuti nõustamise, avalike ettekannete, sõnavõtte ja ametlike kirjalike tekstide koostamisega.

3. peatükk

AVALIKE TEENISTUJATE, VALITSUSASUTUSTE HALLATAVATE RIIGIASUTUSTE, KOHALIKU OMAVALITSUSE AMETIASUTUSTE HALLATAVATE ASUTUSTE, AVALIK-ÕIGUSLIKE JURIIDILISTE ISIKUTE LIIKMETE, TÖÖTAJATE JA AVALIK-ÕIGUSLIKE JURIIDILISTE ISIKUTE ASUTUSTE TÖÖTAJATE NING AVALIK-ÕIGUSLIKU AMETI KANDJATE KEELEOSKUSNÕUDED

§ 10. A-tasemel keeleoskuse nõue

Vähemalt A2-tasemel eesti keele oskust nõutakse abiteenistujatelt (v.a kantsleitöötajatelt).

§ 11. B-tasemel keeleoskuse nõue

(1) Vähemalt B1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt avalikelt teenistujatelt, valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste, avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja nende asutuste töötajatelt:

- 1) nooremametnikud, v.a lõike 2 punktis 1 ja § 12 punktis 5 nimetatud nooremametnikud;
- 2) kaadrisõdurid;
- 3) abiteenistujatest kantsleitöötajad;
- 4) päästetöötajad;
- 5) õppejõud (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õppejõud).

(2) Vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt avalikelt teenistujatelt:

- 1) nooremametnikest inspektorid, kinnistusameti tehnilised sekretärid, kohtukordnikud, raamatupidajad, referendid, äriregistri tehnilised sekretärid, valvurid ja saatjad;
- 2) vanemvalvurid ja vanemsaatjad;
- 3) vanemametnikest laevaliikluse juhtimise keskuse operaatorid (VTS operaatorid);
- 4) piirivalvurid.

(3) Vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuste hallatavate asutuste töötajatelt ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja nende asutuste töötajatelt:

- 1) allasutuste, osakondade või muude struktuuriüksuste juhid ning nende asetäitjad;
- 2) pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad);
- 3) eripedagoogid, kelle teenust tarbivad mitte-eesti emakeelega isikud;
- 4) hoolekandetasutuste töötajad (nt rehabilitatsiooniteenuse osutajad, asenduskodu või lastekodu töötajad jne);
- 5) velskrid, ämmaemandad ja meditsiiniõed;
- 6) tervishoiu abispetsialistid, kelle tööülesannete hulka kuulub patsientidega suhtlemine ja teabe edastamine;

7) muud eespool nimetatamata keskeri- või kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötavad spetsialistid.

§ 12. C-tasemel keeleoskuse nõue

Vähemalt C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt avalikelt teenistujatelt ning valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse ametiasutuste hallatavate asutuste töötajatelt, avalik-õiguslike juriidiliste isikute liikmetelt, töötajatelt ja nende asutuste töötajatelt ning avalik-õigusliku ameti kandjatel:

- 1) kõrgemad ametnikud;
- 2) vanemametnikud;
- 3) kaadriallohvitserid ja kaadriohvitserid;
- 4) piirivalveallohvitserid ja piirivalveohvitserid;
- 5) juristid-asjaajajad, sekretärid-asjaajajad ja kohtuistungis sekretärid;
- 6) asutuste juhid ja nende asetäitjad;
- 7) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid;
- 8) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud;
- 9) arstid (sh veterinaararstid), psühholoogid, farmatseudid ja proviisorid;
- 10) eripedagoogid (v.a need, kelle teenust tarbivad mitte-eesti emakeelega isikud);
- 11) kohtutäitjad;
- 12) advokaatuuri liikmed (vandeadvokaadid, vandeadvokaadi vanemabid ja vandeadvokaadi abid);
- 13) notarid;
- 14) pankrotihaldurid;
- 15) kohtunikud ja kohtunikuabid;
- 16) prokurörid;
- 17) politseiametnikud;
- 18) päästeametnikud.

4. peatükk

ÄRIÜHINGUTE, MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA SIHTASUTUSTE TÖÖTAJATE NING FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJATE KEELEOSKUSNÕUDED

§ 13. A-tasemel keeleoskuse nõue

Vähemalt A2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjatel:

- 1) veduri- ja rongijuhid;
- 2) valvurid, piletikontrolörid, riidehoidjad, uksehoidjad, käskjalad.

§ 14. B-tasemel keeleoskuse nõue

(1) Vähemalt B1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjatel:

- 1) teenindus- ja müügitöötajad, kelle tööülesannete hulka kuulub tarbijate vahetu ja regulaarne teenindamine;
- 2) seadusest tuleneva kohustusliku liikmesusega mittetulundusühingute juhatuse liikmed, kelle tööülesannete hulka kuulub mittetulundusühingu liikmetega suhtlemine;
- 3) tootlustus-, müügi- või majutusteenust osutavate väikeettevõtete juhid, kelle tööülesannete hulka kuulub tarbijate teenindamine;
- 4) isikuhooldustöötajad;
- 5) ühissõidukite juhid (v.a laevade ja õhusõidukite ning veduri- ja rongijuhid);
- 6) oskus- ja käsitöölised, kelle tööülesannete hulka kuulub tarbijate teenindamine;
- 7) seadmete operaatorid ja mehhanismide juhid, kelle tööülesannete hulka kuulub tarbijate teenindamine;
- 8) õppejõud (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õppejõud).

(2) Vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjatel:

- 1) pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad);
- 2) teenindus- ja müügitöötajad, kes tegelevad seadusega sätestatud kindlustustegevuse või -vahendusega;
- 3) teenindus- ja müügitöötajad, kes tegelevad isiku elu ja tervist, ühiskonna turvalisust või keskkonda ohustada võivate kaupade müügi või käitlemisega ja selles valdkonnas tarbijate nõustamisega;
- 4) turvatöötajad, kelle tööülesanded on seotud avaliku korra tagamisega või kes seoses tööülesannete täitmisega kannavad relva või kasutavad erivahendeid;
- 5) hoolekandeesutuste töötajad (nt rehabilitatsiooniteenuse osutajad, asenduskodu või lastekodu töötajad jne);
- 6) eripedagoogid, kelle teenust tarbivad mitte-eesti emakeelega isikud;
- 7) velskrid, ämmaemandad ja meditsiiniõed;
- 8) tervishoiu abispetsialistid, kelle tööülesannete hulka kuulub patsientidega suhtlemine ja teabe edastamine;
- 9) lootsid;
- 10) muud keskeri- või kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel töötavad spetsialistid, kelle tööülesannete hulka kuulub tarbijate teenindamine.

§ 15. C-tasemel keeleoskuse nõue

Vähemalt C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt töötajatelt ja füüsilisest isikust ettevõtjatel:

- 1) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid;
- 2) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud;
- 3) arstid (sh veterinaararstid), farmatseudid, proviisorid ja psühholoogid;
- 4) eripedagoogid (v.a need, kelle teenust tarvivad mitte-eesti emakeelega isikud);
- 5) laevade ja õhusõidukite juhid (v.a rahvusvahelises õhuvos osalevate õhusõidukite juhid);
- 6) õhu-, mere- või raudteeliiklust korraldavad ja sellekohast teavet edastavad töötajad, välja arvatud lennujuhid, kes osutavad lennuliiklusteenust piirkondlikus lennujuhtimissektoris, mille alumine piir on 19 500 jalga, kus lendude juhtimine toimub ainult inglise keeles.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 16. Seni kehtinud tasemete kooskõlla viimine

- (1) Algtaseme tunnistusega tõendatud keeleoskus loetakse vastavaks B1-tasemel keeleoskusele.
- (2) Kesktaseme tunnistusega tõendatud keeleoskus loetakse vastavaks B2-tasemel keeleoskusele.
- (3) Kõrgtaseme tunnistusega tõendatud keeleoskus loetakse vastavaks C1-tasemel keeleoskusele.
- (4) Enne 1. juulit 1999. a välja antud tööalase keeleoskuse tunnistusi arvestatakse käesolevas määruses kehtestatud keeleoskuse nõude täitmist tõendava dokumendina määruse jõustumise hetkel töötavate isikute puhul töö jätkamisel sama tööandja juures.
- (5) Lõikes 4 nimetatud isikute keeleoskuse vastavust vastaval töö- või ametikohal töötamiseks käesoleva määrusega kehtestatud keeleoskuse nõudele on «Keeleseaduse» § 5²alusel õigus hinnata riikliku järelevalve teostajal.

§ 17. Üleminekuaj

Isikud, kelle keeleoskus vastas enne käesoleva määruse jõustumist vastaval töö- või ametikohal töötamiseks kehtestatud keeleoskuse nõudele, kes pärast käesoleva määruse jõustumist töötavad samal töö- või ametikohal ja kelle töö- või ametikohal töötamiseks kehtestati käesoleva määrusega senisest nõudest kõrgem keeleoskuse nõue, viivad oma keeleoskuse määrusega vastavusse 1. juuliks 2010. a. Kuni selle tähtpäevani ei ole nimetatud keeleoskuse puudumine eespool nimetatud isiku puhul «Eesti Vabariigi töölepingu seaduse» § 101 lõike 1 punktis 1 nimetatud töölepingu lõpetamise aluseks.

§ 18. Vabariigi Valitsuse määruste muutmine

(1) Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2008. a määruses nr 68 «Kodakondsuse taotleja eesti keele eksami ja eesti keele tasemeeksami ühitamise tingimused ning eksami läbiviimise kord» (RT I 2008, 14, 104) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvis 1 asendatakse sõna «algtasemel» sõnadega «B1- või sellele vastaval tasemel»;

2) paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõnad «alg-, kesk- ja kõrgtasemel» sõnadega «A2-, B1-, B2- ja C1-tasemel»;

3) paragrahvi 3 lõikes 3 asendatakse sõnad «Kesk- ja kõrgtaseme» sõnadega «B2- ja C1-taseme».

(2) Vabariigi Valitsuse 19. novembri 1996. a määrusega nr 293 kinnitatud «Ametikohtade põhigruppide atesteerimisnõuetes» (RT I 1996, 82, 1461; 1999, 66, 656) tehakse järgmised muudatused:

1) punkti 7 alapunktis 6 asendatakse sõnad «eesti keele oskus kõrgtasemel» sõnadega «eesti keele oskus C1- või sellele vastaval tasemel»;

2) punkti 11 alapunktis 6 asendatakse sõnad «eesti keele oskus kõrgtasemel» sõnadega «eesti keele oskus C1- või sellele vastaval tasemel»;

3) punkti 15 alapunktis 5 asendatakse sõnad «eesti keele oskus kõrgtasemel» sõnadega «eesti keele oskus C1- või sellele vastaval tasemel»;

4) punkti 19 alapunktis 5 asendatakse sõnad «eesti keele oskus kesktasemel» sõnadega «eesti keele oskus B1- või sellele vastaval tasemel»;

5) punkt 24 sõnastatakse järgmiselt:

« 24. Käesolevate atesteerimisnõuete punkti 7 alapunktis 6, punkti 11 alapunktis 6, punkti 15 alapunktis 5 ja punkti 19 alapunktis 5 ettenähtud keeleoskuse nõudeid rakendatakse vastavalt «Keeleseaduse» § 5 lõike 5 alusel kehtestatud keeleoskustasemetele.».

§ 19. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2008. a.

Peaminister Andrus ANSIP

**Kultuuriminister
haridus- ja teadusministri ülesannetes Laine JÄNES**

Riigisekretär Heiki LOOT